

MED RESNICO IN VIDEZOM

Moliere: Tartuffe

V današnjem svetu se vsakodnevno srečujemo z lažmi, pa niti ne vemo za to. Laž uporabljamo takrat, kadar je resnica preveč boleča in z njo prehudo prizadenemo ljudi okoli sebe. Marsikdo je raje ne izve, ker globoko v sebi ve, da bo tako lažje živel in se manj obremenjeval z nepotrebnimi stvarmi. Obstajajo pa tudi ljudje takšne vrste, ki slepo verjamejo vsaki besedi, čeprav je laž in hinavščina razvidna že vsem naokoli. V takšnem položaju se znajde tudi Molierov junak Orgon, ki nasede svetohlincu Tartuffu.

Orgon pobožnega Tartuffa spozna v cerkvi, kjer svojo skromnost pokaže s tem, da njegovo darilo razdeljuje revežem. Meščan in njegova mati sta zelo verna in kmalu začneta svetohlincu nasedati. Ostali člani družine se raje držijo nekaj korakov stran, saj kmalu sprevidijo, da nekaj ni v redu. Tartuffe v svoji prijaznosti, skromnosti in pobožnosti zelo pretirava, poleg tega se s temi lastnostmi že kar malo baha. Prva, ki to sprevidi, je Marijanina strežnica Dorina. Za njen položaj bi pričakovali, da je tiha in ubogljiva ter se ne vmešava v družinske zadeve. Vendar je ravno nasprotno – zgovorno dekle prijazne narave, ki ji ni vseeno za »njene ljudi«. Zato se nemalokrat vplete v družinske pogovore, ker noče, da bi Orgonova zaslepljenost vplivala na pomembne odločitve, kot je poroka, ter da ne bi družina zabredla v prehudo nevarnost. Strežnica hitro odpre oči še ostalim, le Orgon je tako pod vplivom Tartuffovih sladkih in mamljivih besed, da se ga ne da prepričati, da je le ta pohlepen po njegovem premoženju. Drugi kmalu sprevidijo, kako je imela Dorina prav že po svetohlinčevih nadaljnjih dejanjih.

Resnejše težave se začnejo, ko Tartuffe pride v hišo in ga strežnica odvede do Orgonove žene Elmire. Ta ji prične izpovedovati ljubezen, pogovor pa sliši sin Damis. Sklene, da bo kljub materini želji, da to ne stori, povedal očetu. Zanj mu ni vseeno, zato mu želi čim prej odpreti oči, preden bo kaj narobe. To stori pred Tartuffom, ki priznava, da je vse to res, vendar hkrati zaslepljuje Orgona s sladkimi besedami. Oče svojega sina zaradi grdega vedenja do ljubljenega Tartuffa napodi od hiše in ga razdedini. V svoji zaslepljenosti za dediča določi hinavskega »družinskega svetovalca«, pove pa mu tudi za posebno skrinjico z dokumenti, za katero ne ve nihče drug.

Elmira poskuša svojega moža Orgona prepričati, da verjame grešniku in ne pobožnjaku, zato ji uspe, da se mož skrije pod mizo in prisluškuje osvajanju med Tartuffom in svojo ženo. Takrat naivni gospod končno sprevidi, kakšno napako je storil, vendar je prepozno. Svoje imetje je že prepisal na pohlepnega hudobneža. Kljub temu ga spodi od hiše, vendar mu prej ljubljeni Tartuffe zagrozi, da se mora izseliti, ker je hiša njegova in odide. Ko so že vsi pripravljeni na odhod, prideta policijski uradnik in Tartuffe. Uradnik sporoči, da so listine s skrinjico pri kralju, prišel pa naj bi po Orgona in ga odpeljal v ječo. Zgodi se ravno nasprotno – v zapor odvedejo Tartuffa, saj je kralj sprevidel, kakšen hudobnež, licemernež in grešnik je. Družina se zahvali kralju in zaživi v pristnih medsebojnih odnosih.

Zgodba se srečno razplete za Orgona in njegovo družino in tako je prav, saj drugače nazadujejo šibkejši in neizkušeni ljudje. Tudi tukaj velja pregovor »Laž ima kratke noge.« Zaslepljenost in nasedanje videzu pa lahko pot do resnice podaljšata. ☺